

TÜGVA İhtisas Akademisi Programı

DEİK ile Ticari Diplomasi Yolculuğu

9 Ocak 2021, 14.00

TÜGVA Genel Başkanı Değerli Kardeşim Enes Eminoğlu,

TÜGVA İhtisas Akademi Genel Koordinatörü Sefa Bolat,

TÜGVA Üyesi Değerli Gençlerimiz,

Teşekkür ederim Yusuf Girayalp Atan kardeşim.

Ülkemizde ihtiyaç duyulan yetişmiş insan ihtiyacını ve ihtisaslaşmaya yönelik farkındalığının oluşturulmasını sağlamak amacıyla gençlerimize yol gösteren TÜGVA İhtisas Akademisi Programı'nda gençlerimizle birlikte olmaktan mutluluk duyuyor; sizleri, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu-DEİK ve şahsım adına; sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Yılın ilk etkinliklerinden birini birlikte yapmanın mutluluğuyla ve elbette şu sıralar daha çok ihtiyacımız olan bir temenni olarak, yeni yılın tüm insanlığa en başta sağlık sonrasında huzur ve bereket getirmesini diliyorum.

Salgın şartları gereği, dijital bir ortamda birlikteyiz. TÜGVA'lı gençlerimizin imza attığı bu projeyi başlatan, bugüne kadar sürdüren, katılan ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Doğrusu gençlerle birlikte olmak bana heyecan veriyor.

Umarım, sizlere tecrübelerimin ışığında bana ayrılan sürede bazı mesajlar verirken, ben de bu güzel programdan, kalan süredeki soru ya da yorumlarınızdan faydalanma imkânına sahip olurum.

Bugünkü toplantının katılımcılarının; genellikle öğrenciler, belki öğrencilikle birlikte kısmen iş hayatına başlayanlar ve elbette genç iş insanlarımız olduı ifade edildi... Ben de, bu katılıma göre bir içerik hazırlamaya çalıştım. Umarım, beğenirsiniz.

Bugün karşınızda bir İş Dünyası Kurumunun, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu'nun Başkanı olarak bulunuyorum, ana ekseninde Ekonomi olan bir kurum yani. Ama size; Enflasyon, GSYH, Merkez Bankasının para politikaları, Keynes ya da Adam Smith'in İktisat anlayışı, ihracat ya da yurt dışı müteahhitlik vb gibi konulardan bahsetmeyi düşünmüyorum. Onları her gün farklı kanallardan anlatıyoruz sizler de dinliyorsunuz nasıl olsa. İsterseniz bu konularda da birkaç saat boyunca konuşabiliriz.

Size, tecrübelerimin süzgecinden ve Ticari Diplomasi Yolculuğumuzdan bir demet sunacağım. Ben anlatırken de aralarda sorularınız olursa, sonunu beklemeden memnuniyetle cevap veririm.

İsterseniz şöyle başlayayım. Sadece beni etkilediği için değil, ama çok güzel mesajlar içerdiği için, yakın zamanda başımdan geçen bir olayı paylaşarak başlayayım.

Geçtiğimiz yaz, İlkokulun son iki yılında öğretmenliği yapan, 50 yıl önceki öğretmenimi, Vasfiye Hocamı ve aynı okulda öğretmen olan kocası Arif Hocamı ziyarete gittim. Hala aynı yerde, Dalaman'da yaşıyorlar.

İlkokula başlamadan önce okuma yazma bildiğim için, birinci sınıfı okumadan atlayarak başladığım okul hayatımda, 1-2-3. sınıfların aynı derslikte ve 4-5. sınıfların başka bir derslikte ders gördüğü 2 derslikli köy okulumuzda 3. sınıfı bitirmiş ve ailemle birlikte Dalaman'a gelmiştik. Dalaman Belediyelik'ti, yani deyim yerindeyse, daha şehirli bir ortama gelmiştik.

Bir teneffüste, bir arkadaşşıma doğru seslenmişim. Vasfiye Hocam da o taraftaymış, "Efendim" diye cevap verdi, kendisine seslendiğimi düşünerek. Ben de "Sana demedim" diye cevap verdim, o çocuk saflığımla.

Hiç unutmam, bir süre sonra, kimsenin anlayamayacağı bir şekilde yanıma yaklaştı ve bana nezaketle "Evladım, insan büyükleriyle konuşurken, siz diye hitap eder" dedi. 50 yıl oldu, o öğretiyi ve belki de ondan çok daha önemli olan o ifadedeki nezaketi hiç unutmadım. Hayatıma yön veren önemli bir başlıktır.

Ve maalesef, bunun tam tersi başka bir örnek de yaşadım, hem de yine okulda ve yine Dalaman'da.

Ortaokul birinci sınıftayız. Adaşım bir sınıf arkadaşımız var, onun da ismi Nail. Çelik çomak oynarken gözüne çomak gelmiş ve maalesef bir gözünü kaybetmiş, onun üzüntüsü ve sıkıntısı içinde. Türkçe dersindeyiz. Arkadaşımız galiba yanındakiyle konuşmuş. Türkçe Hocamız çok kızgın bir ifadeyle "Kes sesini, öteki gözünü de ben çıkarırım" diye bağırdı. Sınıfta buz gibi bir hava esti. Adaşım Nail ayağa kalktı, şöyle bir yutkundu ve hiç bir şey söylemeden sınıftan çıktı gitti. Sadece sınıfı terketmedi, okulu da bıraktı. Ben Dalaman'dan o yılın sonunda Parasız Yatılı olarak okumak üzere ayrıldım. Ve maalesef daha sonra öğrendim ki, sıkıntılı bir hayatı olmuş ve bir olayda da vurularak vefat etmiş.

50 yıl oldu. Hala düşünürüm. Vasfiye Hocam da öğretmen, Türkçe Hocamız da öğretmen. Birisi 50 yıl sonra karşınızdaki öğrencisinin yetişmesine olumlu katkı sağlarken, bana göre maalesef diğeri adaşımın hayatının kararmasına sebep oldu.

Vasfiye Hocamı ziyarete gittim demiştim ya.

O kadar duygusal bir ziyaret oldu ki. İyi ki Rabbim bana o ziyareti nasip etmiş. Bana elleriyle pasta ve kurabiyeler yapmış. 85 yaşındaki Eşi Arif Hocam da pantolonunu kendisi ütüleyip, ayakkabılarını bile boyatmış. Hem de ne ütüleme. Ziyaret fotoğrafımı onlardan izin alarak tweetimde paylaşmıştım, fotoğrafta bile o ütüyü net olarak görürsünüz. Eli öpülesice öğretmenlerim.

Hayat dersi mi alacağız, iyi yazın bunu bir kenara. Diğer olumsuz örneği de onun yanına yazarak tabi.

Doğru da, yanlış da bazen zıddıyla öğreniliyor. Geçenlerde bir kitapta rastlamıştım: **“Sukûtu çok konuşanlardan, hoşgörüyü hoşgörüsüzlerden ve nezaketi nezaketsizlerden öğrendim. Ama yine de bu öğretmenlerin hiçbirine minnet duymuyorum.”**¹ Bizlere doğruyu da, ne yazık ki yanlış da öğretenlere teşekkür etmemiz gerekiyor.

Yaptığınız işin ne olduğundan çok daha önemlisi, onu nasıl yaptığınızdır değerli gençler ve bu çok ama çok önemlidir.

Böylesi bir girişten sonra, sizlere dağarcığımda biriktirdiklerimden devam edelim.

---

¹ Halil Cibran, Kum ve Köpük

Burdur'un bir yayla köyünde, İbecik'te dünyaya gelmiş, rahmetli annesinin ve babasının dizinin dibinden 11 yaşında yatılı okumak üzere ayrılmış, 44 yıl önce hayali olan İTÜ Makina Fakültesi'nde okumak üzere tek başına İstanbul'a gelmiş bir gençtim. Geliş o geliş deyip burada tanıştığı eşimle evlendim, hayatımı burada kazanan, birisi mimar, diğeri mekatronik mühendisi, 2 erkek evlat sahibi, bir iş insanıyım.

Uzun bir dönem profesyonel olarak çalışıp güzel tecrübeler elde ettikten sonra, bu tecrübelerimi aktararak kurduğum şirketlerimden kazanıyorum hayatımı.

İş insanı kimliğim kadar öne çıkan bir başka kimliğim ise, çok önceden başlayan, ama son 15 yılda daha aktif ve sorumlu mevkilerde aldığım görevlerle, STK çalışmalarım oldu. Bunlardan birisi de, 2012-17 yılları arasında MÜSİAD'ın 5. Dönem Genel Başkanlığını yürütmem oldu.

Halen, birçok vakıf veya dernekte üyeliğim ve görevlerimle birlikte, daha aktif olarak, Turkcell YK Üyesi, Türk Eximbank YK Üyesi ve İSTKA YK Üyesi olarak da görev yapıyorum.

Evet, işime, aileme karşı sorumluluklarım ve diğeri görevlerim yanı sıra, son 3 yıldır zamanımın çoğunu ayırdığım, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu, DEİK'in de Başkanıyım.

O zaman, biraz DEİK çalışmalarımızdan bahsedeyim.

DEİK, bundan 36 yıl önce, 2. Kıbrıs Barış harekâtından 8 yıl sonra, ABD ile silah yardımlarını konuştuğumuz bir süreçte, merhum Cumhurbaşkanımız Özal'ın, o dönemki ABD Başkanı Reagan'a, "ben, daha fazla yardım değil, daha fazla ticaret istiyorum" demesiyle kuruldu. TOBB ve US Chamber'in attığı karşılıklı imzalar ile, ilk DEİK İş Konseyi olan Türk-

Amerikan İş Konseyi TAİK kuruldu ve diğer iş konseylerimizin kuruluşuyla büyüyüp bugünlere geldi.

Lütfen programdan sonra web sitemize girip bir inceleyin. Hem küresel ölçekte yürüttüğümüz ticari diplomasi faaliyetlerimize bakın, hem de hepsi birbirinden başarılı iş insanlarından oluşan Yönetim Kurulu Üyelerimizi ve İş Konseyi Başkanlarımızı, bu yönleriyle de tanıyın.

Bu arada, laf aramızda, böyle güzel ve başarılı bir ekibe başkanlık yapmak, hem çok güzeldir, hem de çok zordur değerli gençler... YK Listesine şöyle bir bakınca, ne demek istediğimi daha iyi anlarsınız...

Bu vesileyle, kuruluşundan bugüne kadar, bu güzel aile için emek veren herkese teşekkür ediyor, vefat edenlere Allah'tan (CC) rahmet diliyorum.

7 yıl önce de, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın çizdiği vizyon ile yeniden yapılandırılan ve bugün, Senegal'den Endonezya'ya, Litvanya'dan Çin'e, Umman'dan Belarus'a, Peru'dan Hollanda'ya kadar, dünyanın dört bir yanında, 146 İş Konseyi ile ve gönüllü üyelik esasına göre faaliyet gösteren, bu ülkenin çok güzel ve özel bir iş dünyası kuruluşu, DEİK.

Türk İş Dünyasının, yurt dışına açılan İş Platformu.

Mottomuz, Ticari Diplomasi.

Ne demek İş Platformu ve İş Konseyi? Biraz anlatayım.

Örnek olarak; İtalya İş Konseyi ne demek dersanız, Türkiye'de faaliyet gösterip, İtalya ile iş yapan veya yapmak isteyenlerin üye olduğu Konsey. Bir de İtalya'da karşı kanat kuruluşu var. Birlikte çalışıyorlar.

Ve eğer Türk devletinin, Sn. Cumhurbaşkanımız veya Bakanlarımızın yurt dışı ile, gerek dışarda gerekse Türkiye’de bir etkinliği var ve bunun da bir iş insanları ayağı varsa, bunun tüm sorumluluğu da DEİK’e ait.

Evet, gönüllü üyelik ile faaliyet gösteriyoruz, üyelik mecburi değil. Yani, bu tarafıyla, herhangi bir STK’dan farkımız yok. Bütçemizi, üye aidatlarından karşılıyoruz.

DEİK olarak biz de, salgın sürecinin başlamasının ardından, faaliyetlerimizin neredeyse tamamını online olarak yürütüyoruz. Tevazu göstermeden söyleyeyim, 9 ayda 2.000’in üzerinde program yapmışız, bu noktada açık ara Türk İş Dünyasında bir numarayız. Hem de, iş dünyası temsilcileri, Bakanlar, Büyükelçiler, Ticaret Müşavirlerimizin yoğun katılımıyla, laf olsun diye değil yani.

Mottomuz, Ticari Diplomasi dedim.

Öyleyse, buradan devam edelim, ama farklı bir köşesinden.

Diplomasi, ticari diplomasi, önemli kavramlar.

Bunların içinde olmak için, öncelikle neye ihtiyacımız olacak diye sorarsanız, iyi bir iletişim diline ihtiyacınız olacak derim.

Bunun ilk adımı ise, ana dilinize hakim olmak.

Hayatınıza hangi alanda devam edecekseniz edin ama, öncelikle ana dilinize iyi hâkim olun. Bunun için de eğitim alın, hem de ana dilimizi biliyoruz ya demeden ve hiç çekinmeden ve utanmadan. Hitabeti asla küçümsemeyin. Hitabet, sadece kürsüde konuşmak değildir, bunu da unutmayın, karşınızdakiyle doğru iletişim kurmaktır.

Devamla, dünyanın geldiği süreçte, öncelikle bir yabancı dil düşündüğünüzden de önemli ve İngilizce bir dünya dili haline geldi. İkinci dil olarak tavsiyem bu sebeple öncelikle İngilizce olacaktır. Eğer bir yabancı dili iyi bir seviyede öğrendiyse, onunla yetinmeyin, yapabiliyorsanız, ikinci bir yabancı dile daha başlayın. Bir yabancı dili, gerçekten akıcı ve inceliklerine hakim olarak öğrenebildiyse, ikinci bir yabancı dili daha kolay öğrenirsiniz, çünkü, bir başkasının mantığı ile düşünmeyi öğrenmiş oldunuz artık.

“Bir dil bir insan, iki dil iki insan.” derler.

Biz bunları dinlemek için mi geldik, zaten biliyoruz diye de düşünmeyin lütfen, karşınızda fena bir tecrübesi olmayan ak saçlı birisi konuşuyor ve bu konu önemli diyorsa, bir daha değerlendirin.

Oldukça iyi seviyede İngilizce bilirim ve 40 küsur yıl önce iyi İngilizce öğrenmek için, üniversite hayatım boyunca haftada 4 gün ve hiç aksatmadan, tam 5 yıl kursa devam ettim. Dil eğitiminde sabır ve disiplin çok önemlidir.

Burada benim dil bilmekten kastım, günlük işlerinizi yapabilecek seviyede bilmek değil. Onu bugünkü dijital ortamın verdiği imkânlarla adeta herkes yapabiliyor.

Üzerinde çalıştığınız, ekonomik, siyasal, hukuki veya sosyal bir konu üzerinde, karşınızdaki dişli muhatabınızla kafa kafaya mütalaa ve münazara yapabiliyor musunuz? İngiltere’de Bir TV programında canlı yayında, verilere dayanarak çatır çatır tartışmaya girebiliyor musunuz? Hadi gençler bu Programı şu anda İngilizce yapmaya devam edelim dersek,

benim yerimde veya kendi yerinizde olarak, hiç teklemeyen kaldığı yerden devam edebiliyor musunuz? Hepsine “Evet” dediğinizi duymak istiyorum.

Bunun devamında da, bununla da bağlantılı olarak, ilişki yönetimi alanında kendinizi geliştirmenizi mutlaka tavsiye ederim. Günümüzün en önemli kavramlarından birisi de ilişki yönetimidir.

Eskiden, yönetim kavramı vardı, şimdi yönetişim kavramı var. İletişimi de içine alıyor yönetişim.

Günlük yaşamınızdan ticaret hayatınıza, aile büyüklerinizden küçüklerinize kadar, ilişkilerinizi özenle, sevgiyle yönetin. Saygı ile sevgiyi aynı potada buluşturduğunuz, karşınızdaki insanların hassasiyetleri gözettiğiniz ve en zor şartlar altında dahi pozitif kalabildiğiniz bir bakış açısı, ilişki yönetiminizin hâkimi olsun.

Vasfiye Hocamı, Arif Hocamı hatırlayın...

Gelelim başka bir konuya, ne yapacaksınız, hangi işi yapacaksınız?

Hangi alanda çalışacaksınız bilmiyorum ve o konuda herkes için ayrı ayrı yönlendirme yapmam da elbette mümkün değil ama, ne yaparsanız yapın değerli gençler, hem yaptığınız işin hakkını vererek yapın, hem de hayatınızı sadece işinizden ibaret olacak şekilde kurgulamayın.

Sosyal yönünüz, toplumsal yönünüz, becerebilerseniz sanat yönünüz, spor için yaşamak anlamında değil ama yaşamak için spor anlamında spor yönünüz, içinde yaşadığınız bu güzel ülkeye borcunuzu ödemek anlamında farklı amaç ve isimlerde STK çalışmaları yönünüz mutlaka olsun.

Ve bunları yaparen unutmayın, başarı, sadece para, mevki veya madalya demek değildir. Bir yönüyle, sizi ve içinde yaşadığınız toplumu mutlu edecek hedeflerin peşinden koşmaktır.

Mutluluğun da birçok bileşkesi ve şekli vardır...

Bilirsiniz, olayları, benzetmelerle, sıfatlarla daha güzel anlatırız.

Selvi boylu deriz, ceylan gözlü deriz, güzellikleri anlatırken.

Karun gibi zengin deriz, çok zengin anlamında.

Peki, Karun ne kadar zengindi, ya da Karun kimdi?

Fikri olan var mı?

Karun, Kur'an-ı Kerim'de geçen ifadesiyle, **"Hazinelerinin anahtarlarını, bir deve kervanının taşıyamayacağı kadar zengindi."**

Peki, o Karun, bugün, sizler için, bizler için ne anlam ifade ediyor, değerli gençler?

Musa Peygamber zamanında yaşadığına dair rivayetler var, ama kesin bilgimiz yok. Çünkü ona ait tek bildiğimiz, az önce Ayet-i Kerime'deki tanımıyla ifade ettiğim zenginliği.

Adını ve zenginliğini bile belki bir kısmınız benden duydu, dünyanın gelmiş geçmiş o en zengin adamının.

Sonrası?

Galiba, kocaman bir hiç...

Çünkü geriye bırakabildiği kocaman bir hiç ve varlığı veya yokluğu kimse için bir anlam ifade etmiyor.

Peki, Batı dünyasından bir örnek versem ve Diyojen desem!

Herhalde, “gölge etme başka ihsan istemem” sözünü duyanlarınız vardır, o fıçıda yaşayan meşhur adamın.

Şimdi hayat yolunun başında olan siz değerli genç kardeşlerim için kritik soru şu... Hangisi olmak isterdiniz, günü gelip de bu dünyadan ayrılma vakti gelmeden?

Hedefinizi buna göre belirleyin ve lütfen kararınızı da ona göre verin.

Elbette, siyah ya da beyaz olmak, ya Karun ya da Diyojen olmak zoruda değilsiniz. Ara renklerimiz de var, unutmayın.

Başka nelere ihtiyacımız var dersenez, bu dünya yolculuğunuzda, bir hayat planına ihtiyacımız var. Belki başta deneme yanılma yöntemiyle değişecek de olsa, bir planınız mutlaka olsun.

Sıfatlardan bahsetmişken, isimlerinizin başındaki sıfatlarınızın güzel olmasına da dikkat edin ve onları daha da güzelleştirmek için de gayret edin ama; asıl olanın, özne olduğunuzu da unutmayın. Özne. Yani, siz, kendiniz...

Hepiniz farklı alanlarda eğitim görüyorsunuz.

Öncelikle, hem eğitiminizde, hem de özel hayatınızda, başarılar, mutluluklar dilerim.

Peki, üzerinde konuştuğumuz, başarı nedir, başarılı olmanın ölçüsü nedir?

Karun olmak mı, Diyojen olmak mı?

Belki bu yaşlarda size fazla klişe bir ifade gibi gelebilir, ama başarı, hayatınızı anlamlı kılan şeylerin toplamıdır.

Geriye dönüp baktığınızda, sizi diğer canlılardan ayıran, arkanızda bıraktığınız anlamların tümünün toplamıdır, başarı...

Onların içinde, sağlığınız vardır, aileniz vardır, mutluluğunuz vardır, başkalarını mutlu edebilmenin verdiği haz vardır, başkalarına faydalı olabilmenin verdiği haz vardır.

Bunları bazen paranızla, bazen bir tebessümünüzle, bazen coşkulu gayretinizle ya da yardımseverliğinizle, bazen öğrettiklerinizle, zaman zaman ortaya koyduğunuz eserlerle veya her zaman sürdürdüğünüz dürüstlüğünüzle yaparsınız.

Adeta, sonsuz sayıda reçete ve sonuz kombinasyonlu çıktılar demektir bu.

Muhtemelen şimdi, içinden kendi kendine soranlar vardır aranızda, "peki, başarılı olmak için, yol haritamız ne olmalı" diye.

Ya da, "sizin için konuşmak kolay Nail Başkan. Birçok şeyi başarmışsın nasıl olsa, senin tuzun kuru" diye düşünenler de olabilir.

Öyle değil.

Anlatayım...

Öncelikle, reçeteniz, her biriniz için ayrı ayrı olmak üzere, kendi geleceğinizi ayakları yere basan hedeflerle donatmak ve o doğrultuda

ilerlerken, iyi niyetle, adam gibi ve bütünün yararına olacak şekilde çalışmak.

Peki bütün bunları yaptıktan sonra sonuç?

Garantisi var mı başarılı olmanın?

Onu bilemem.

Siz bunları adam gibi yapacaksınız ama sonra şunu da bileceksiniz ki, hayatta, aynı girdilerden, hep aynı çıktılar elde edilmez.

Aynı sınıfta okuduğunuz bir arkadaşınızla, aynı zamanda ve aynı şehirde aynı işi yapıp, farklı sonuçlar elde edebilirsiniz.

Biz işte sonuca da, kader diyoruz, değerli gençler.

Ve kader, sadece, iyi niyetle ve adam gibi gayretle çalışıp, sonunda da istediğimiz sonuçları elde ettiğimiz zamanki sonuç değildir.

Kader, aynı zamanda, iyi niyetle ve gerçekten adam gibi bir gayretle çalışmanıza rağmen, istemediğimiz sonuçları elde ettiğimiz zamanki sonuçtur aynı zamanda.

Bu, hem doğru bir bakış açısıdır, hem de bizim inancımızın temelini oluşturur.

Şimdi, biraz da, iş hayatında başarıya gelelim ve biraz da onu tanımlayayım.

Tecrübelerime göre, bir kişinin iş hayatında başarısı, öncelikle 5 temel öğeye bağlıdır. Bunlardan 2'si onun elinde değildir, 2'si ona bağlıdır, sonuncusu ise ortak bileşendir.

Anlatayım.

Önce, akıl sağlığınız yerinde olacak ve makul bir zekânız olacak. Bunlar, Allah vergisi. Üniversitede okuyan birisi için bunlar cepte demektir, demek ki elde var, bir.

Tecrübeli bile olsanız, yeni bir işe başlayınca makul bir zamana ihtiyacınız olacak ve sizin amirleriniz de buna zaman tanınmalı ki bana göre bu ortalama 1 yıldır, bu şansı da elde ettiyseniz, bu da iki.

Bu 2 konu sizin elinizde olmayanlar.

Devamla, iyi niyetli, yani kafanızın arkasında 40 tilki dolaştırarak, hainlik peşinde olmadan çalışacaksınız. Farklı alternatifleri elbette göz önüne alacaksınız ama, burada kastettiğim kötü niyetli hesapla hareket etmek ve bu husus da ikinci grubun ilk maddesi.

Yaptığınız işi, adam gibi gayret göstererek, enerji ve birikiminizi sonuna kadar harcayarak yapacaksınız, bu da ikinci grubun ikinci maddesi. Vasfiye Hocam ve birazdan anlatacağım Garson örneğinde olduğu gibi.

Bunlar da sizin elinizde olanlar.

Sonuncu madde ise, doğru kişiyi doğru yerde istihdam etmektir. Yani, çok iyi bir kalite kontrolcü her zaman doğru Genel Müdür olacak demek değildir. Bu konu belki şimdilik sizin öncelikli objektifinizde değil gibi gelebilir ama, diğer 4 başlıkla beraber yazın bu 5 konuyu da kulağınızın kenarına, ama iyi yazın.

Sonuçta ne olur, başarı garanti mi dersiniz, yine kesin sonuç yok elbette, bütün bunları yaptıktan sonraki aşama, yine kader...

Gelelim meslek konusuna.

Dikkat edin, eğitimi aldığınız branşlardan bahsetmedim. Yapacağınız meslek dedim.

Öncelikle, bana göre doğru olan, öncelikle eğitimi aldığınız alanda çalışarak, o alanda makul seviyede yetkin birisi olmaktır. O noktadan sonra, emümkün olursa, fırsat da doğarsa, farklı alanlarda da faaliyet gösterebilirsiniz. Ama, önce bir alanda ve tercihen eğitimi aldığınız alanda biraz piyasa tozu yutmalısınız. Bunu çok önemsiyorum.

Hangi mesleği, ya da işi yapacaksanız yapın ama, öncelikle o işi, iyi ama, gerçekten iyi öğrenin ve iyi yapın. Yani, sizi siz yapan temel bir özelliğiniz olsun. Ondan sonra, isterseniz, gidin, aldığınız eğitimle alakasız, bambaşka bir işte devam edin hayatınıza.

Hani, derler ya, **“bir işin her şeyini, her şeyin bir şeyini iyi bilin”** diye, işte öncelikle ve mutlaka bunu sağlayın...

Sonucun sağlamlasını da şöyle yapabiliriz.

Lütfen ama lütfen, çalışacağınız alanda öyle bir noktaya gelin ki, mezun olduktan 25 yıl sonra, 8 ayrı alanda iş değiştirmiş, neyi iyi yapıp, neyi yapamadığını kendisi bile bilmez bir vaziyette, başarısızlığının sebebini ekonomideki daralmaya, döviz kurlarına, patronunun anlayışsızlığına bağlayarak, hala hayatına bir yön verme arayışında olan kişiler olmayın.

Maalesef, konumum gereği önüme gelen böyle çok örnekle, çok kişiyle karşılaştım.

Burada karşımıza çıkan önemli bir konu da, iş hayatımızda para nereye kadar önemli sorusunun cevabını da bulmak.

Çünkü çok ciddi bir aile birikiminiz yoksa veya aileniz direkt olarak o maddi birikimin tümünü önünüze sunmak yerine, öncelikle kendinizin bir şeyleri başarmanız için önünüzü açıyorsa, bu zor bir yoldur ama inşallah böyledir, mezun olduktan sonraki ilk yıllarda, kazancınızın yetmemesi gibi önemli bir sorunla karşılaşabilirsiniz, bu genelde böyledir.

Şimdi dönelim tekrar o soruya, para ne kadar ve nereye kadar önemli?

Para, hayatınızı sürdürmek için gerekli olan asgari miktarı elde edinceye kadar, birinci derece önceliklidir.

İlk aşamayı geçip de, makul bir hayat seviyesi sürdürmenize yetecek miktarda parayı elde edinceye kadar ise, para önceliklerden birisidir.

Ondan sonra ise, sadece ve sadece skordur.

Belki bugün için size çok anlamlı gelmeyebilir ama, bunu da yazın bir kenara lütfen.

Konumuz ve sorularımız daha bitmedi bana göre.

Peki, hangi alanda çalışacaksınız? Meslekte demedim, alanda dedim, dikkat edin.

Siz, bu güzel ülkenin geleceği, gözbebeğimiz, gençlerimizsiniz. Değerlisiniz...

Kamu alanında mı çalışmak istiyorsunuz, hay hay.

Ama amacınız, kamuya kapağı atıp, devletin iş garantisini elde etmek ve günü doldurmak olmasın lütfen. Göreceksiniz ki, amacınız güzelse, kamuda çalışarak ne kadar güzel işler başaracaksınız.

Akademik hayata mı atılmak istiyorsunuz? O disipline hazırsanız ve öğrenmek ve öğretmeyi seviyorsanız, ne güzel, buyurun, meydan sizin. Ülkemizin üretken akademisyenlere ihtiyacı var.

İş garantisi yok ve her an iş kaybı riski var ama ufku ve heyecanı beni kamçılıyor, gelsin özel sektör mü diyorsunuz, buyurun, biz buradayız.

Hayır, ben kendi işimi yapacağım veya aile işimize devam edeceğim mi diyorsunuz, ona da hoş geldiniz.

Ama, özellikle aile şirketinizde başlamadan önce, mutlaka bir kaç yıllığına dışarı çıkıp, iş dünyasının tozunu önce dışarda yutmak şartıyla, ne güzel, hayırlı olsun. Ben bu tarzı önemseyenlerdenim. İki oğlum için de bizzat bu yöntemi uygulayan biriyim.

Büyük oğlum, şirketimin ortağı olduğu büyük bir proje ortaklığında çalışıyor ve direkt olarak bana rapor vermiyor, şirket içindeki yapıya uyuyor.

Küçük oğlum ise, başka bir şirkette profesyonel olarak çalışmaya devam ediyor.

Aile şirketinize bir kaç yıl sonra başlarsanız, siz geç başladınız diye batmaz o şirketiniz. Ama, direkt orada başlayarak, işletme körlüğüne girme riskiniz çok fazla, lütfen buna dikkat edin.

Kamu, piyasa, akademi, hepsi olur. Ama ne olur, bunların hepsinden birer demet yapıp, üçer beşer yıllık birbiriyle hiç alakasız tecrübeler edinmeye kalkmayın. Hem size yazık olur, hem de bu güzel ülkeye.

Bir dostum var.

5 yıl basın alanında, 4 yıl sendikacılıkta, 3 yıl tekstil işinde, 6 yıl bir bankada, 5 yıl İnşaat işinde çalışmıştı ve son noktada ciddi sorunları vardı. Dedi ki "dönüp bakıyorum da, çok şey yaptım ama ne yaptım pek emin değilim".

Aman gençler, varacağınız yer bu olmamalı. Hayat çok hızlı geçiyor, lütfen dikkat...

Ne yaparsanız yapın, yaptığınız işi iyi yapın dedim ya...

Güzel bir örnekle açıklayayım.

Bundan 15 yıl kadar önceydi. Üniversiteden bir arkadaşımın oğlu evleniyordu. Göztepe'den Libadiye'ye doğru giderken sol tarafta, DSI'ye ait bir tesisteydi nikah. Üniversite arkadaşlarımız gelmiş, arkadaşımızın oğlu evleniyor diye. Yaz günü, hava da sıcak. Nikah salonundan çıkan kendisini dışardaki çay bahçesine atıp birer sandalye çekti. Derken halkamız genişledi, genişledi ve 50 kişi filan olduk. Ne içeriz, tabi ki en kolayı çay. "Garson, çay getir arkadaşım hepimize."

Sohbet devam ediyor, özlemişiz birbirimizi, "çayları tazele kardeşim" dedik. Garson çayları getirdi ve benim çayımı, şekersiz ve kaşksız getirdi. Çünkü, ben çayı şekersiz içerim.

Burada önemli nokta şu, ne o garson beni veya bizim arkadaşları tanır, ne ben ya da arkadaşlar onu tanırız. İlk defa gitmişiz ve o günden sonra da hiç gitmedim.

O garson arkadaş, 50 kişi içinden benim şekersiz çay içtiğime dikkat etmiş ve benim çayımı şekersiz ve kaşksız getirmiş.

İşte işini iyi yapmak bu...

İşin ne olduğu önemli değil. Yaptığınız işi en iyi şekilde yapmanız önemli.

Garson da olabilirsiniz, süpersonik bir savaş uçağının pilotu da, TÜGVA Başkanı da...

Hiç farketmez.

Peki, o garson benim çayımı da şekerli ve kaşıklı getirse ne olurdu? Tepki mi gösterirdim? Elbette hayır.

Ama o garson da sıradan biri olarak tarihteki yerini alır, bugün size örnek gösterdiğim bir kişi olmazdı.

Alın o arkadaşı, yetenekliyse otomobil sattırın, onu da en iyi şekilde satar, yapabileceği bir bölümde sorumluluk verin, onu da iyi şekilde yapar.

Diğer taraftan, yakın çevremde olup beni 35 yıldır çok iyi tanıyan, ama her seferinde, "Nail Abi, kaç şekerli içiyordun?" diye soran da var.

Farkın yorumunu da siz yapın lütfen.

Mesele çay ya da şeker değil, bunda mutabıkız değil mi? İşini aşkla yapmak, iyi yapmak.

Hayattaki seçimlerinize ilgili, hem gönlünüzün hem de aklınızın peşinden giderken göz ardı etmeyeceğiniz bir sürü faktör daha var elbette.

Dünya çok hızlı değişiyor. Kavramların da değiştiği bir süreçteyiz. 9 ay önce kim tahmin edebilirdi ki, bir anda hayatlarımız neredeyse her alanda değişecek? Adeta her an her yere uçmayı gündelik hale

getirdiğimiz, veya bir şehirden öbürüne sanki diğer mahalleye gidermişiz gibi gidip geldiğimiz bir yaşam şeklinden, bir anda kendimizi yer yer evlere kapattığımız ve neredeyse birçok işimizi online olarak sürdürdüğümüz bir halde bulduk. Uyuma alışkanlıklarımızdan, yiyecek seçimlerimize; aile ilişkilerimizden, sevgi gösterme biçimimize kadar hayatımızdaki birçok unsur bu süreçle birlikte değişti ve değişmeye devam ediyor.

Bu süreçte, dijital teknolojilerin ve yapay zekânın işimiz hayatımıza düşündüğümüzden daha fazla ve daha hızlı girdiğini gördük. Makineleri birbirine bağlayan “nesnelerin internetini” konuştuğumuz çağda, insanları birbirine ve belli merkezlere bağlayan “insanların internetinin” yaygınlık kazanabileceğini tartışıyoruz.

Başka neler değişti?

Ben gençken ABD Başkanı Reagan, globalleşme diye bir kavram ortaya atmıştı. Doğrusu, birçok kişi gibi ben de bir şey anlamadım. Çünkü bırakın interneti ve cep telefonlarını, evlerimize sabit telefon almak için 10-15 yıl sıra beklediğimiz dönemlerdi. Sonra anladık, globalleşmenin kocaman köy olmak anlamına geldiğini.

Derken, önce ABD'nin bugünlerde görevi bitmek üzere olan Başkanı Trump yeni bir gündem getirdi dünyaya, Yerelleşme.

Bugün ise, salgın dünyasında, glokalleşmeyi yani globalleşme ile yerelleşmenin birlikteliğini daha fazla konuşur hale geldik.

Ekonomide rekabeti konuşurken önemli bir parametre olan Ölçek Ekonomisi kavramından, tek kaynağa bağlı kalmanın risklerini tartıştığımız yeni bir sürece geçtik.

Lojistiğin hayatımızdaki yerini tekrar sorguladık, yakınlık veya uzaklık kavramlarının yerine “ulaşılabilirlik” kavramı öne çıktı.

İş dünyası temsilcisi olarak bizim bu süreçten aldığımız mesaj, “tedarik zincirini” bozmadan üretimini sürdürebilenlerin bu dönemin kazananı olacağı. Hayatın her alanında, muhataplarına güven verenler, daima bir adım önde olacak ve bu zorlu sürecin de kazananları olacaklar.

Sizler, iş hayatına daha atılmamış, yeni başlamış veya yavaş yavaş atılacak gençler olarak buradan farklı dersler de alabilirsiniz.

Zannderim sona doğru geliyoruz, o zaman bir başlık daha açayım ve bitireyim.

Bizler, bir inanç medeniyetinden geliyoruz.

Medeniyet dedim. Medeniyet oluşumu için iki temel şeye ihtiyaç vardır, entellektüel birikim ve sermaye birikimi. Aslında şu ana kadar ikisine de bir miktar değindim. Ama son bir konu daha var, hayat yolculuğunuzda çok dikkat etmeniz gereken.

İnancımızın bize öğrettiklerini, sadece yapılması gereken sevaplar veya yapılmaması gereken günahlar olarak değerlendirmememiz gerekiyor değerli gençler.

Elbette sınırlarımızı helal ve haramlar çiziyor, şüphe yok ama çok daha ilerisi var. Çünkü biz, yaratılmışların en mükemmeliyiz, insanız ve sınırlarımız ve amaçlarımız sadece sevap ve günah kavramıyla ve sınırıyla ifade edilemez.

Hiç birimiz mükemmel değiliz, hepimizin hata ve günahları var fakat ben bireysel günah ve hataları kastetmiyorum. Onlara uymak görevimiz, yapabildiğimiz ölçüde, elbette bunu kastetmiyorum.

Basit ama çok önemli 2 kavramdan bahsederek bitireyim.

İnancımız bize gıybeti ve zannı, zannederek konuşmayı yasaklamıştır. Tamam, yasak. Uymayan vebaline katlanır da, o kadar basit mi? Hayır.

Niye yasak?

Toplumsal huzur ve güvenin temini için yasak.

Birincisi, bilmeden ama zannederek konuşmak ki genellikle yalan ve iftira içerir ve ikincisi de, dürüst olup muhatabınızla yüz yüze konuşmak yerine onun arkasından konuşarak belki de çözülebilecek bir konuyu büyüterek bir sarmala dönüştürmek, yani gıybet.

Bugün maalesef, dışardan baktığımızda iyi görüntüye sahip kişilerin de içine düştüğü ve içine düştükleri bu yanlış da mazeretler göstererek savunmaya çalıştığı, toplumumuzun en büyük hastalıklarının başında geliyor bu iki konu. Ve maalesef sadece sevap günah denkleminde değerlendiriliyor.

Bunlar öyle bir hastalık ki, bireysel hata ve günahlardan çok daha kötü, çünkü toplum huzurunu ve güvenini dinamitliyor. Bunu bulunduğu yerlerde gözlemleyip, toplumumuza verdiği hasarı gördüğüm için özellikle sizlere anlatmak istedim.

Öyle zannediyorum ki, diyor...

Ne zannediyorsun? Bilmiyorsun ve sadece zannediyorsun öyle mi?

“Zandan sakının. Zannın çoğu yalandır” diyor Rabbimiz.

Çok sevdiğim bir ifade var:

Bir önemli not daha alın burada ve toparlayalım.

“Mazeret terazisi küfrü bile tartarmış.”

Sizin gibi güzel gençlerin mazeretlere ihtiyacı yok...

Evet değerli gençler, önünüzde, güzel, uzun bir hayat yolculuğu var.

Bu yolculukta, temkinli olmak var ama korkak olmak yok, hesaplı olmak var ama tedirgin olmak yok, hata yapmak var ama hatada ısrar etmek yok, sevecen olmak var ama yılışık olmak yok, ısrarcı olmak var ama ukala olmak yok...

Dilerim, yolunuz hep güzel, hep açık, hep huzur ve mutluluk içinde olur. Dilerim, hayatınızdaki başarılarınız, başarısızlıklarınızdan daha fazla olur.

Rabbim, gönlünüzden geçenleri hakkınızda hayırlı şekilde nasip etsin, hakkınızda gerçekleşenlere de gönlünüzü razı etsin.

Eğer sorularınız varsa, konu limiti olmaksızın, zaman limitinin elverdiği ölçüde cevaplamaktan memnunluk duyarım.

Bugünkü daveti gerçekleştiren TÜGVA'ya, Genel Başkanı Değerli Kardeşim Enes Eminoğlu ve İhtisas Akademi Genel Koordinatörü Sefa

Bolat'a, programın ve geleceğimizin ana hedefi olan siz genç kardeşlerime teşekkür ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Nail OLPAK

DEİK Başkanı